

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Dlaczego jedne kraje są biedne, a drugie bogate?

dr Jacek Rodzinka

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie
22 maja 2014 r.

Organizatorzy

EKONOMICZNY UNIwersYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIwersYTET-DZIECIĘCY.PL

Plan spotkania:

- **Wykład** – ok. 40 min - sala RA03
- **Praca w grupach** - ok. 15 min - sala RA53
- **Prezentacja wyników pracy w grupach** – ok. 35 min - sala RA03

Plan wykładu:

---

1. Definicja kraju bogatego i biednego.
2. Historia „bogacenia się” krajów świata.
3. Najbiedniejsze i najbogatsze kraje świata.
4. Wzrost gospodarczy, czynniki i bariery wzrostu.
5. Rozwój gospodarczy.
6. Najważniejsze czynniki sukcesu polskiej gospodarki.

Jak pracujemy?

Człowiek bogaty

Człowiek biedny

Kraj bogaty

To kraj, gdzie jest więcej ludzi bogatych niż biednych.
To kraj, gdzie jest dużo pieniędzy, bogactwa.

Kraj biedny

To kraj, gdzie jest więcej ludzi bogatych niż biednych.
To kraj, gdzie jest dużo pieniędzy, bogactwa.

Dobrobyt

Stan wysokiego zaspokojenia potrzeb bytowych i kulturalnych ludności¹.

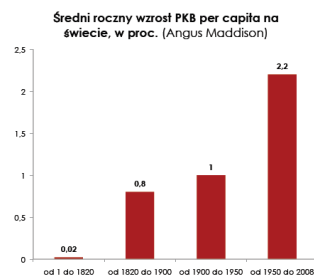
Dobrobyt mierzony jest za pomocą:

- PKB – Produkt Krajowy Brutto
- – Produkt Krajowy Brutto na mieszkańca

¹ Encyklopedia PWN

Historia

1. Do mniej więcej 1800 r. standard życia niewiele się różnił pomiędzy rozwój okresami i obszarami świata.
2. Różnice pojawiają się od początku XIX w. – szybciej od innych krajów zaczynają rozwijać się kraje Zachodniej Europy oraz niektóre ich kolonie (Ameryka Północna, Australia, Nowa Zelandia).
3. Przyspieszony rozwój w innych krajach świata rozpoczął się dopiero w II połowie XX w.
4. Przeciętny dochód na głowę mieszkańca w latach 1820-1989 rósł osiem razy szybciej niż w epoce przedkapitalistycznej.
5. Relacje przeciętnego dochodu na głowę w kraju najbogatszym do takiego dochodu w najbiedniejszym wzrosła z 6:1 w 1820 r. do 70:1 w 1992 r.

Źródło: I. Morawski, Dlaczego jedne kraje są biedne a inne bogate?

Najbiedniejsze kraje świata wg PKB na mieszkańca :

---

10. Mozambik -	982 \$.
9. Madagaskar -	972 \$.
8. Malawi -	918 \$.
7. Sierra Leone -	877 \$.
6. Republika Środkowoafrykańska -	815 \$.
5. Niger -	732 \$.
4. Burundi -	608 \$.
3. Erytrea -	589 \$.
2. Liberia -	577 \$.
1. Kongo -	375 \$.

Najbiedniejsze kraje europy wg PKB na mieszkańca :

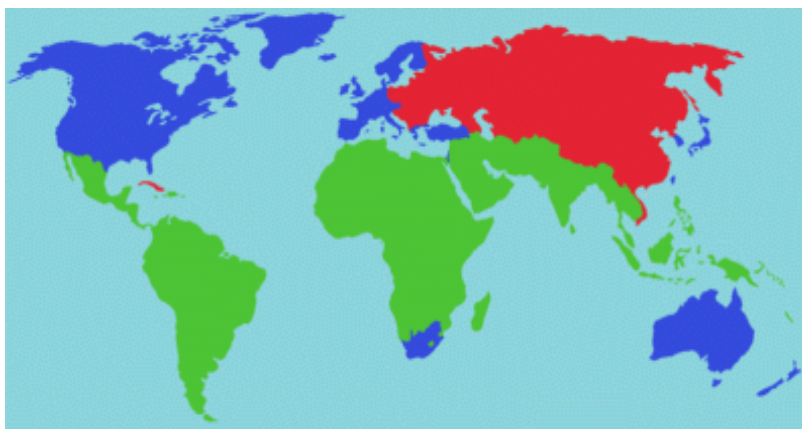
---

10. Bułgaria -	14 100 \$.
9. Rumunia -	12 700 \$.
8. Czarnogóra -	11 600 \$.
7. Serbia -	10 700 \$.
6. Macedonia -	10 500 \$.
5. Bośnia i Hercegowina -	8 100 \$.
4. Albania -	8 000 \$.
3. Kosowo -	7 400 \$.
2. Ukraina -	7 300 \$.
1. Mołdawia -	3 400 \$.

Najbogatsze kraje świata wg PKB na mieszkańca :

10. Holandia -	40 973 \$
9. Szwajcaria -	41 950 \$
8. Hong Kong -	45 944 \$
7. USA -	46 860 \$
6. Zjednoczone Emiraty Arabskie -	47 439 \$
5. Brunei -	48 333 \$
4. Norwegia -	51 959 \$
3. Singapur -	56 694 \$
2. Luksemburg -	81 466 \$
1. Katar -	88 222 \$

Podział świata

- kraje bogate
- rozwijające się
- kraje biedne, o niskim Wskaźniku Rozwoju Ludzkiego (HDI), PKB, z wysoką umieralnością i niskim standardzie życia - kraje "trzeciego świata".

Prawo Engla

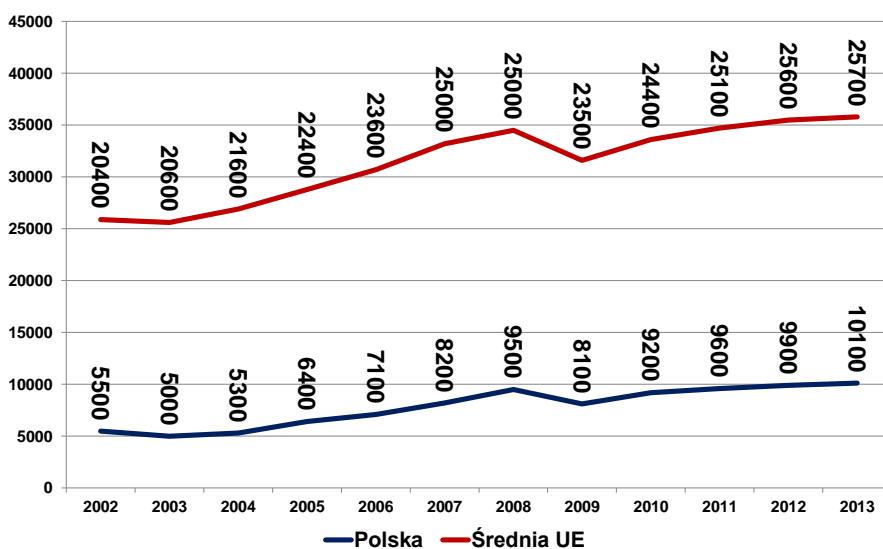
w miarę wzrostu dochodów udział wydatków na żywność w wydatkach ogółem się zmniejsza.

Mapa świata z udziałem ropy i żywności w wydatkach gospodarstw domowych.

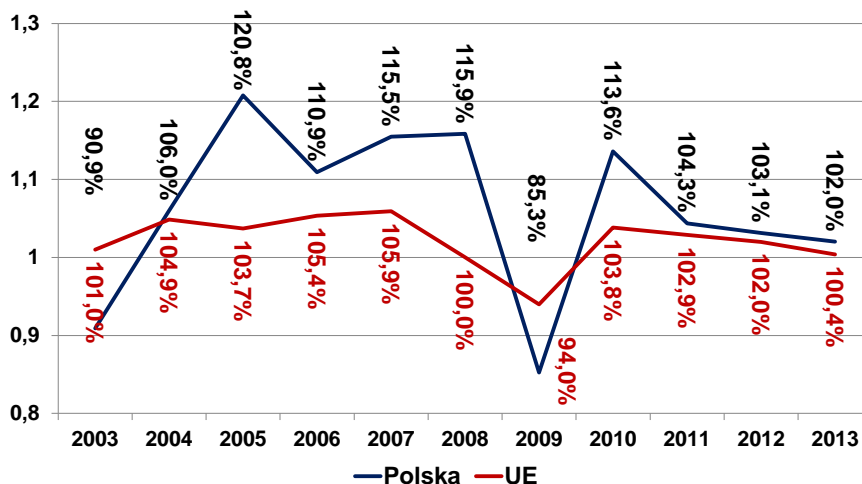
Źródło: The Economist

PKB per capita Polski i średnia UE (w EURO)

PKB per capita Polski i średnia UE (w EURO)

Wzrost gospodarczy - definicje

- **Wzrost gospodarczy** - jest to ilościowe zwiększanie się z okresu na okres fundamentalnych wielkości ekonomicznych, w tym głównie dochodu narodowego.
- **Recesja** – spadek rozmiarów mierników efektu społecznego w wielkościach bezwzględnych obserwowany w danym okresie czasu.
- **Stagnacja** – utrzymywanie się rozmiarów mierników efektu społecznego na stałym poziomie.

Co jest potrzebne do produkcji?

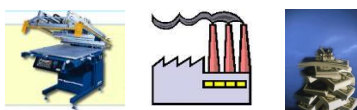
1. Ziemia

3. Praca

2. Kapitał

4. Technologia

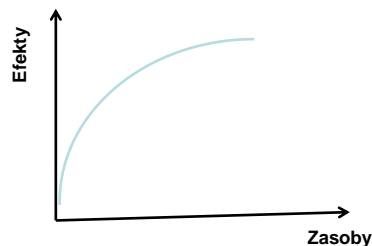

Wzrost gospodarczy zależy zarówno od zasobów, jak też od ich efektywności

Czynniki determinujące poziom produktywności:

1. **Techniczne uzbrojenie pracy** (wyraża poziom postępu technologicznego).
2. **Poziom i wzrost kwalifikacji** (wykształcenie i doświadczenie pracowników).
3. **Doskonalenie organizacyjne** pracowników produkcji (właściwe połączenie czynników produkcji).
4. **System motywacyjny** (czy ludzie chcą wykorzystywać to co mają).

Różne znaczenie powyższych czynników w zależności od poziomu rozwoju gospodarczego. Początkowo 1 i 2 później 3 i 4.

Bariery wzrostu gospodarczego

- **Bariery polityczno-ekonomiczne**
  - bariera ustrojowo-ideologiczna,
  - bariera braku stabilizacji wewnętrznych stosunków politycznych,
  - bariera politycznego podziału świata,
  - bariera instytucjonalno-organizacyjna.
- **Bariery społeczno-ekonomiczne**
  - bariera demograficzna,
  - bariera konsumpcji (płacy realnej),
  - bariera infrastruktury społecznej,
  - bariera żywnościowa.

Czynniki braku lub bardzo powolnego wzrostu gospodarczego:

- brak konkurencyjności produktów,
- brak inwestycji w zakresie tworzenia kapitału rzeczowego,
- wysoka inflacja.

Koszty wzrostu gospodarczego

Wzrost gospodarczy niesie za sobą różnego rodzaju koszty:

- Zanieczyszczenie środowiska naturalnego,
- Zatłoczenie,
- Stresogenny tryb życia ludności,
- Efekt cieplarniany,
- .....

Rozwój gospodarczy

Jakościowe i strukturalne zmiany w gospodarkach narodowych, będące następstwem wzrostu gospodarczego. Obejmuje zarówno zmiany ilościowe, dotyczące wzrostu produkcji, zatrudnienia, inwestycji, rozmiarów funkcjonującego kapitału, dochodów, spożycia i in. wielkości ekonomicznych charakteryzujących gospodarke od strony ilościowej (wzrost gospodarczy), jak również towarzyszące im zmiany o charakterze jakościowym.

Do tych drugich zaliczyć należy przede wszystkim:

1. postęp techniczny i technologiczny,
2. doskonalenie systemu powiązań wewnątrzgospodarczych i powiązań z gospodarką światową,
3. wzrost poziomu kwalifikacji siły roboczej,
4. zmiany struktury gospodarki zmierzające do jej unowocześnienia,
5. wzrost poziomu efektywności w skali mikro- i makroekonomicznej,
6. pojawianie się nowych produktów i doskonalenie jakości już produkowanych.

Najważniejsze czynniki sukcesu polskiej gospodarki

1. Silny wzrost gospodarczy.
2. Jedno z największych państw europejskich.
3. Wzrost siły nabywczej rodzin.
4. Silny popyt wewnętrzny oraz konsumpcja prywatna.
5. Członkowsko w Unii Europejskiej od 1 maja 2004 r.
6. Dobre położenie geograficzne, oś wschód-zachód Europy.
7. Młoda populacja o wysokim poziomie wykształcenia.
8. Względnie wysoki poziom ochrony prawnej.
9. Kuszące lokalizacje produkcyjne i przystępne strefy ekonomiczne.
10. Duży napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych.
11. Względnie niskie wynagrodzenie i koszty produkcji.
12. Ważne wsparcie finansowe poprzez dotacje unijne.
13. Niska stopa podatkowa (CIT 19%).
14. Polski rynek kapitałowy – Warszawa centrum finansowym Europy Środkowo-Wschodniej.

Warsztat

**Jak stać się tygrysem gospodarczym?
Co powinniście robić teraz i w przyszłości,
by stać się ludźmi bogatymi?**

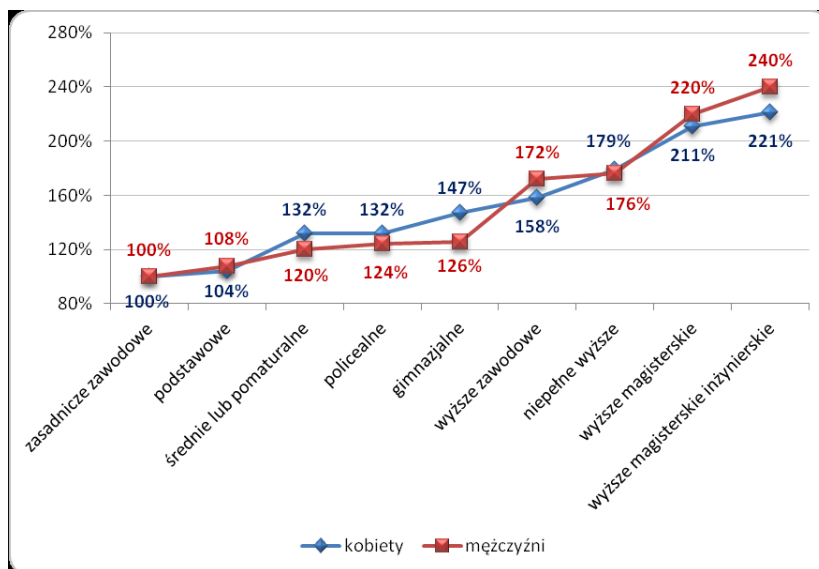
Warsztat

---

podsumowanie

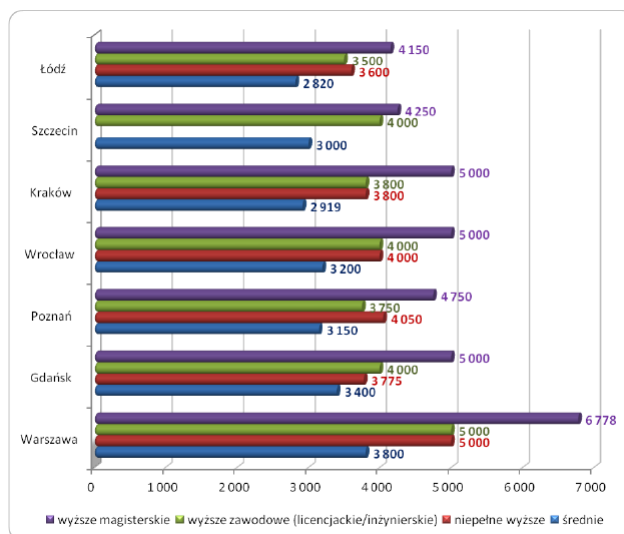

Wynagrodzenia kobiet i mężczyzn o różnym wykształceniu w największych miastach w Polsce w 2012 roku (wykształcenie zawodowe=100%)

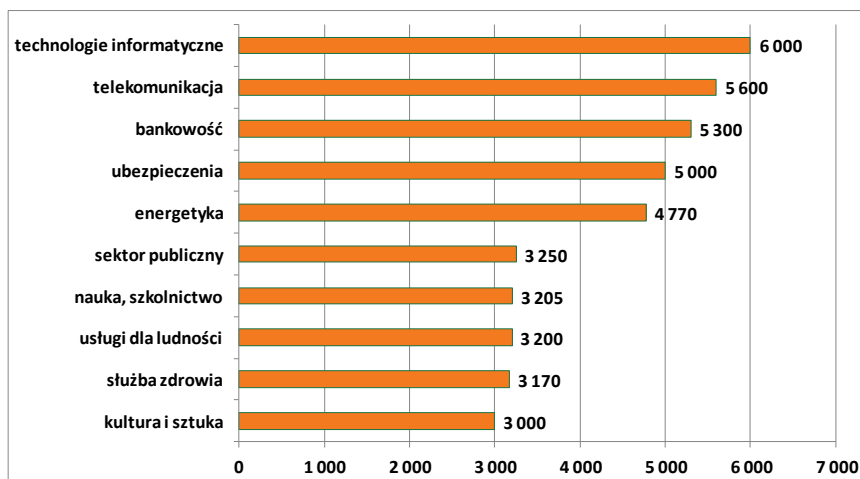
Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń (OBW) przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2012 roku

Wynagrodzenia osób o różnym wykształceniu w największych miastach w Polsce w 2012 roku (wynagrodzenia brutto w PLN)

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń (OBW) przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2012 roku

Najlepiej i najgorzej opłacane branże w 2013 roku (brutto w PLN)

Źródło: Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń (OBW) przeprowadzone przez Sedlak & Sedlak w 2013 roku.

KONIEC

Dziękuję za uwagę !!!

dr Jacek Rodzinka
Instytut Badań i Analiz Finansowych
jrodzinka@wsiz.rzeszow.pl